

Toelichting bij de nieuwe samenvattingskaart 2018 diagnostiek en behandeling van seksueel overdraagbare aandoeningen

H.J.C. de Vries¹, dr. A.P. van Dam², namens de werkgroep Seksueel Overdraagbare Aandoeningen
Multidisciplinaire Richtlijn, Update 2018

¹ Dermatoloog, afdeling dermatologie, Academisch Medisch Centrum Amsterdam & soa-polikliniek, afdeling Infectieziekten, GGD Amsterdam & Amsterdam Infection & Immunity Institute (AI&II), Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam

² Arts-microbioloog, afdeling Infectieziekten, GGD Amsterdam & Amsterdam Infection & Immunity Institute (AI&II), Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, en Onze Lieve Vrouwe Gasthuis (OLVG), afdeling Medische Microbiologie, Amsterdam

Correspondentieadres:

Prof. dr. H.J.C. de Vries, dermatoloog-venereoloog

Postbus 22660, 1100 DD Amsterdam

Tel.: 020 566 25 82

E-mail: h.j.devries@amc.uva.nl

In dit nummer vindt u de samenvattingskaart die behoort bij de nieuwste en geheel herziene 2018 versie van de multidisciplinaire richtlijn (MDR) seksueel overdraagbare aandoeningen (soa).¹ De papieren versie van de samenvattingskaart verschijnt hiermee voor de laatste keer. Met de voordelen die digitalisering biedt hebben we gemeend om de essentie van de richtlijn in het vervolg via een mobiele app te ontsluiten. De MDR soa app kunt u downloaden via de appstore (voor de iPhone en iPad) of via Google playstore (voor Android bestuurd mobiele apparaten). Wij realiseren ons dat de papieren samenvattingskaart door een deel van de gebruikers zal worden gemist, maar zijn ervan overtuigd dat de MDR soa app in het gebruik minstens even veel gemak en

gebruiksvriendelijkheid zal bieden. Een bijkomend voordeel van de MDR soa app is dat updates en verbeteringen veel gemakkelijker zijn door te voeren dan een papieren versie die slechts eens in de paar jaar verschijnt. We staan open voor suggesties, opmerkingen en verbeteringen voor de volgende versie van de MDR soa app.

De richtlijn waarop de samenvattingskaart is gebaseerd, is tot stand gekomen op initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie (NVDV) en de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM), met financiële steun van de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS), en de inbreng van 9 overige medische beroepsverenigingen wiens leden in hun dagelijkse praktijk regelmatig geconfronteerd worden met soa; dit zijn het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Werkgroep Artsen Seksuele Gezondheid en SOA (WASS), de Nederlandse Vereniging van HIV Behandelaren (NVHB), de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV), het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG), de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), de Nederlandse Vereniging voor Neurologen (NVN), de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en de Nederlandse Vereniging voor Urologie (NVU). Daarnaast hadden de volgende instanties zitting in de werkgroep die zich over deze richtlijn heeft gebogen; de HIV Vereniging, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Soa Aids Nederland, de Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN), en de Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding (NVIB).

In aanvulling op de vorige versie van 2012 zijn de volgende hoofdstukken toegevoegd: scabiës, *Mycoplasma genitalium*, het soa-consult, en een hoofdstuk gericht op soa bij mannen die seks hebben met mannen (MSM) en hoogrisicogroepen waarin de volgende onderwerpen aan bod komen: biomedische interventies ter voorkomen van hiv-transmissie zoals Pre-expositie Profylaxe (PreP) en Post-expositie profylaxe (PEP), hepatitis C, en hpv-gerelateerde anuskanker.

De richtlijn is opgebouwd uit drie delen: deel A. soa-gerelateerde syndromen, deel B. speciale verwekkers en aandoeningen en deel C. procedures. In deel A worden syndromen met bijbehorende klachten besproken: urethritis, fluor en vaginitis, epididymitis, pelvic inflammatory disease, balanoposthitis, proctitis, genitale ulcera en inguinale lymfadenitis. In deel B worden de in Nederland meest voorkomende verwekkers van soa's behandeld: *Chlamydia trachomatis* infectie inclusief lymfogranuloma venereum, gonorrhoe, syfilis, herpes genitalis, hpv-infecties en anogenitale wratten en scabiës. Deze hoofdstukken kennen een vaste opbouw: beschrijving van de ziekte, diagnostiek, besmetting, desinfectie, epidemiologie, behandeling, primaire preventie en verdere maatregelen naar aanleiding van een geval. Als addendum is er een hoofdstuk gewijd aan *Mycoplasma genitalium*.

In deel C komen vier procedurele hoofdstukken aan bod: het soa-consult, soa bij MSM en hoogrisicogroepen, soa-screening bij (een vermoeden van)

seksueel misbruik bij kinderen en partnerwaarschuwing.

De richtlijn pretendeert niet compleet te zijn, maar geeft een overzicht van de in Nederland meest voorkomende soa's en de consensus handelwijze. Op diverse plaatsen zijn aan de hand van tevoren opgestelde uitgangsvragen, en in een beperkt aantal gevallen ook met behulp van specifiek hierop gericht literatuuronderzoek, waarbij getracht wordt de medicus practicus houvast te geven in zaken die controversieel of onduidelijk zijn. Wij hopen dat de samenvattingskaart, MDR soa app, en de richtlijn net als voorgaande versies nuttige handvaten zullen zijn voor zorgverleners die te maken hebben met de diagnostiek en behandeling van soa.

LITERATUUR

1. *Seksueel Overdraagbare Aandoeningen Multidisciplinaire Richtlijn Update 2018*: H.J.C. de Vries, A.P. van Dam, C.J. Bax, J.E.A.M. van Bergen, Y.Y. Chung, N.H. ten Dam-van Loon, J.J.E. van Everdingen, K. Geelen, H. Götz, E. Hoornenborg, A.G.W. van Hulzen, S.H. Kardaun, E. Lanjouw, E. van Leeuwen, B. Meijer, J. Moorlag, T. Oomen, P. Portegies, K.D. Quint, B.J.A. Rijnders, G.I.J.G. Rours, A.A.J. van der Sande, M.A.B. van der Sande, H.J. Scherpbier, M. Schim van der Loeff, V. Sigurdsson, R. Soetekouw, J. van Steenberg, A.H. Teeuw, H.T. Tjhie, C. E. Vergunst, L. Verlee. Te downloaden via: <https://www.soaaid.nl/nl/professionals/beroepsgroep/arts/professioneel-handelen/de-specialist> en <http://www.nvdv.nl/informatie-voor-de-professional/richtlijnen-2/>

TREFWOORDEN

soa – richtlijn

KEYWORDS

STIs – guideline

BELANGENCONFLICT

Geen

FINANCIËLE ONDERSTEUNING

Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS).

Rectificatie

In nummer 9 is bij de diakliniek van M. van Oosterhout et al. per ongeluk een verkeerde auteursnaam geplaatst. De naam van (mevrouw) M. van Geel-Kucharekova had moeten zijn: (de heer) M. van Geel.